

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

za 2016.godinu

Broj: 03-13/17

Sarajevo, maj 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	9
6.1.1	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	9
6.1.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	10
6.1.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	10
6.1.1.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	11
6.2	BILANS STANJA	20
6.2.1	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	20
6.2.2	Popis sredstava i obaveza.....	20
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	21
8.	JAVNE NABAVKE	23
9.	OSTALI NALAZI	23
9.1	<i>Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva</i>	23
9.2	<i>Razvojno – investicijski projekti ministarstva</i>	26
10.	KOMENTAR	28
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
	<i>Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2016. godinu</i>	30
	<i>Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine</i>	33
V	PRILOG RAZVOJNO – INVESTICIJSKI PROJEKTI	34
	<i>Pregled utroška sredstava razvojno-investicionih projekta</i>	35

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2016. godinu** koji obuhvataju Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaja o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

1. **Stvorene obaveze u periodu od 2014. - 2016. godine u iznosu od 19.239.857 KM (2016. godina 10.987.516 KM; 2015. godina 273.075 KM; 2014. godina 7.918.403 KM i ostali poticaji 60.863 KM) koje se odnose na biljnu i animalnu proizvodnju i ostale podrške u poljoprivredi, evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji, što nije skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH, Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor FBiH. Iste treba evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza u izvještajnim periodima na koji se odnose neovisno od momenta plaćanja (Tačka 6.1.1.3.1 Izvještaja i Tačka 7. Izvještaja).**

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenja s rezervom, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2016. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹.

Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

- 1. Izrada i izvršenje Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2016. godinu nije izvršeno u skladu članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je regulisano da se srazmjerno smanji visina sredstava za podršku pojedinom klijentu, kada ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški i odobrenim Budžetom (Tačka 6.1.1.3.1.1. Izvještaja).**
- 2. Zahtjevi od 420 aplikanata po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu u procijenjenom iznosu od 11.139.616 KM nisu obrađeni ni u 2016. godini što nije u skladu sa Zakonom o upravnom postupku (Tačka 7. Izvještaja).**
- 3. Popis stalnih sredstava, obaveza i potraživanja nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (Tačka 6.2.2. Izvještaja).**

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

4. Nisu ispoštovane odredbe Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH u dijelu implementacije i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava, a isti su Planom razvojno - investicijskih projekata u FBiH, dati u nadležnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (Tačka 9.2. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** za 2016. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Bez uticaja na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Ni u 2016. godini nije usvojen Zakon o šumama i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Nacrt zakona o šumama dostavljen je nadležnim institucijama na mišljenje 18.05.2017. godine. Do okončanja revizije nacrt zakona o šumama nije upućen u proceduru usvajanja. Utvrđeni Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama dostavljen je na mišljenje nadležnim institucijama 24.05.2017. godine te do okončanja predmetne revizije nije upućen u proceduru usvajanja (Tačka 9.1. Izvještaja).

Sarajevo, 25.05.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršenju Budžeta FBiH za 2016. godinu;
- Budžet FBiH za 2016. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o poljoprivredi;
- Zakon o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH;
- Zakon o veterinarstvu FBiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave. Ministarstvo vrši upravne, stručne, normativno-pravne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. U sastavu Ministarstva se nalazi i Federalna uprava za šumarstvo, sa sjedištem u Sarajevu. Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za njegov rad za koji se sredstva osiguravaju u Budžetu FBiH.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vlada FBiH dala saglasnost junu 2013. godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uređen je način rada i rukovođenja Ministarstvom, te opis radnih mjesta službenika i namještenika. Istim su sistematizovana radna mjesta za 145 izvršioaca, a na dan 31.12.2016. godine u Ministarstvu je bilo 91 zaposlenih. Budžetom za 2016. godinu planirano je 99 zaposlenih.

Ministarstvom rukovodi Ministar Šemsudin Dedić, koji je imenovan 01.04.2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Marka Marulića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od novembra 2016. godine do maja 2017. godine, sa prekidima.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2015. godinu. Revizijom je konstatovano da se nisu preduzele odgovarajuće mjere u skladu sa planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Uspostavljena komunikaciju unutar Ministarstva između Sektora i Ministra (održavanje Kolegija);

² „Sl. novine FBiH“ br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

- 2) U 2016. godini popunjena i predata izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu sa važećim propisima;
- 3) Podneseni su zahtjevi kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana i isti su evidentirani u skladu sa važećim propisima;
- 4) Naknada plaće za vrijeme porodiljnog odsustva obračunata i isplaćena u skladu sa Zakonom o plaćama;
- 5) Uredba o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i Pravilnika o uslovima, načinu i uvjetima korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u Ministarstvu se provodi prilikom korištenja službenih vozila Ministarstva;
- 6) Aktivnosti na realizaciji tekućeg transfera „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – poticaj za veterinarstvo“ započete nakon usvajanja Programom utroška sredstava;
- 7) Transfer za veterinarstvo dodijeljen je u skladu sa Programom utroška veterinarskim organizacijama i veterinarskim dijagnostičkim ustanovama koje se u radu pridržavaju zakonskih i podzakonskih propisa;
- 8) Uspostavljen je informacioni sistem za obradu novčanih podrški i centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima koja je povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja i primjena istog je započeta od 2017. godine;
- 9) Prilikom provođenja postupaka javne nabavke poštivane su odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu ispunjavanja uslova za početak postupka javne nabavke kao i slanja zahtjeva za dostavu ponuda ponuđača, te jasnog i preciznog utvrđivanja potrebne dokumentacije koju su ponuđači obavezni dostaviti.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Radi na poboljšanju internih kontrola;
- 2) Interna revizija je u većem dijelu, u okviru svojih nadležnosti, identifikovala i procijenila rizike, te ažurirala Strateški plana rada interne revizije, kao i dokumentovala praćenje aktivnosti poduzetih po preporukama;
- 3) Podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju djelimično su usklađene sa usvojenim strateškim opredjeljenjima iz Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora;
- 4) Pokrenute su aktivnosti da nadležne institucije izvrše kontrolu i superkontrolu unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava;
- 5) Poduzete aktivnosti na konačnoj izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama i aktivnosti na izradi analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period;
- 6) Vršena je kontrola na terenu za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH u skladu sa zakonskim i ostalim propisima te internim aktima;
- 7) Nadležni u Ministarstvu zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastavili su aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijskog nadzora nad dodijeljenim poticajnim sredstvima.

Nerealizovane preporuke

- 1) Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH;
- 2) U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u dijelu: iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora; dogovoriti način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata i osigurati nadzor nad

plasiranim sredstvima putem kreditnih linija iz razvojno-investicijskih projekata kako bi se obezbijedilo redovno mjesečno izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene;

- 3) Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija;
- 4) Preispitati opravdanost isplate zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva u cilju ukidanja istih, a obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa važeći zakonskim i drugim propisima;
- 5) Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati i iskazivati u periodu kada je obveza i nastala neovisno o plaćanju samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu Budžeta FBiH;
- 6) Određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija i obezbijediti zakonsku podlogu da sistem obračuna i isplate podrški bude usaglašen sa odobrenim budžetom;
- 7) Prilikom vršenja popisa obaveza dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata i usaglasiti stvarno stanje sa knjigovodstvenim na osnovu zapisnika popisne komisije po pitanju nedostajućih sredstava.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Sistem praćenja potrošnje fiksnih telefona u skladu sa važećim propisima nije tehnički provodivo jer se koristi zajednička telefonska centrala;
- 2) Tekući transfer za sufinansiranje provođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa lualica nije obuhvaćen Programom utroška za 2016. godinu;
- 3) Odabir korisnika za kontrolu datih poticaja nije vršen na temelju prethodno izvršene analize rizika, utvrđenog Planom obavljanja kontrola i internih procedura obzirom da je Programom predviđeno da se svi klijenti kontrolišu prije isplate.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanja postojećih zakonskih propisa.

Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. **Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji** Ministarstva utvrđena je unutrašnja organizacija, djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta, opis poslova i zadataka radnih mjestima. Na dan 31.12.2016. godine u Ministarstvu je bilo uposljeno 91 izvršioc. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručni i upravni poslovi iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se putem sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i Sektor za upravljanje projektima.

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH³ predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva formiran je Sektor za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mjesta sa tri Jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH”. Vezano za navedeno konstatovano je da nije implementiran Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu inkorporiranja Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi. Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH” ima svoje prostorije u Ministarstvu i dva uposlenika raspoređena u skladu sa Pravilnikom.

Pravilnikom o internoj kontroli Ministarstva iz 2010. godine definisani su kontrolni postupci, postupci informisanja i komuniciranja, te izvršena procjena rizika za određene aktivnosti i propisani postupci nadgledanja za pojedine procese poslovanja. Istim Pravilnikom je izvršena procjena kontrolnog rizika za sve značajnije procese koji obavljaju sektori i službe, u cilju smanjenja vjerovatnoće da će doći do neželjenih dešavanja zbog nedovoljnog funkcionisanja internih kontrola. Bez obzira na sačinjene interne akte kojima je regulisan sistem internih kontrola, a dio istih u 2016. godini nije inoviran. **Nije vršen nadzor nad provođenjem predviđenih kontrolnih aktivnosti i donesenih politika i procedura, niti su sačinjavani izvještaji o istome.**

Ministarstvo nije izvršilo ažuriranje i dopunu internih akata shodno donesenim Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike iz 2016. godine, tako da se i dalje primjenjuju akti iz 2004., 2008. i 2010. godine.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH⁴, donesen je 18.05.2016.godine, a Pravilnik o provođenju istog u januaru 2017.godine. U skladu sa navedenim Pravilnikom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu istog, budžetski korisnici trebaju imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu

Naši nalazi, vezano za sistem internih kontrola ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu: dodjele, kontrole i nadzor sredstva za tekuće transfere; evidentiranje obaveza; rješavanje predmeta po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju; vanbilansne evidencije; godišnji popis imovine, obaveza i potraživanja; naknada za rad u komisijama i nadzor i izvještavanje o razvojno-investicionim projektima. Ne može se potvrditi da se doneseni akti i procedure vezane za uspostavu sistema internih kontrola u potpunosti implementiraju imajući u vidu utvrđene propuste tokom obavljanja revizije za 2016. godinu na što je ukazano u ovom revizorskom izvještaju. Također ističemo da se određeni propusti ponavljaju duži niz godina i da po datim preporukama za ključne postupke poslovanja uglavnom nije postupljeno, kao što su stvaranje obaveza u iznosu većem od odobrenog budžeta što nije u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija je uspostavljena na način da je formirana Jedinica za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za obavljanje poslova u Jedinici sistematizovana su četiri radna mjesta, a popunjeno je samo mjesto načelnika Jedinice. Načelnik Jedinice za internu reviziju sačinio je strateški plan za period od 3 godine i godišnji plan rada za 2016. godinu u januaru 2016. godine, a godišnji izvještaj o radu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH je sačinjen i dostavljen Centralnoj Harmonizacijskoj Jedinici 23.02.2017. godine. U toku 2016. godine od planiranih šest, izvršene su četiri revizije i to tri planirane revizije i jednu ad hoc po nalogu Ministara.

³ „Sl. novine FBiH“ br.106/14

⁴ „Sl. novine FBiH“ br.38/16

Nije prezentirana dokumentacija o aktivnostima po datim preporukama interne revizije, niti o praćenju realizacije istih.

Imajući u vidu prethodno navedeno smatramo da interna revizija u Ministarstvu u dijelu praćenja datih preporuka nije obavljena na način i po procedurama kako je to propisano Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika kao i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- *U cilju jačanja internih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, poduzeti aktivnosti na uspostavljanju odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrole i donošenja internih propisa u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima;*
- *Poduzeti aktivnosti da se interna revizija obavlja u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH, te ostalim podzakonskim propisima u dijelu redovne identifikacije i procjene rizika, kao i dokumentovanja praćenja aktivnosti poduzetih po preporukama internog revizora.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Ministarstvo je u zakonskom roku dostavilo Federalnom ministarstvu finansija budžetski zahtjev za 2016. godinu na iznos od 72.776.956 KM.

Budžetom FBiH za 2016. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 72.457.501 KM, što je za 319.455 KM manje u odnosu na budžetski zahtjev. Izmjenama i dopunama budžeta FBiH⁶ od 07.12.2016. godine isti je uvećan na 75.555.499 KM.

Odlukama Vlade FBiH odobrena su sredstva tekuće rezerve u iznosu od 103.000 KM, za uspostavu informacionog sistema za upravljanje šumama 95.000 KM i plaćanja troškova otvaranja stečajnog postupka u JP Šume Herceg Bosne d.o.o. Mostar 8.000 KM.

Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada Ministarstva za 2016. godinu dostavljen je Vladi FBiH i Zavodu za programiranje. Godišnji plan i program rada za 2016. godine sadrži podatke o strateškim i operativnim ciljevima, razvrstane po sektorima, a koji se planiraju ostvariti u tekućoj godini. U okviru istog, također sadrži i mjere učinka za izlazne (direktne) rezultate, očekivani godišnji rezultat, nazive aktivnosti koje se planiraju provesti, rokove izvršenja, nositelje izvršenja aktivnosti, kao i izvore i iznose sredstava potrebnih za provođenje navedenih aktivnosti. Na osnovu uvida u Godišnji izvještaj o radu Ministarstva za 2016. godinu, konstatujemo da su u istom navedeni podaci da su realizovani očekivani godišnji rezultati, odnosno da su sve planirane aktivnosti realizovane u 80 - 100% iznosima, što nismo mogli potvrditi ako se uzme u obzir da Zakon o šumama i Zakon o vodama nisu i dalje usvojeni, kao i mnogi drugi zakoni i propisi iz nadležnosti Ministarstva.

Godišnji računovodstveni izvještaji za 2016. godinu Ministarstvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 73.833.666 KM, što u odnosu na operativni budžet 75.638.499 KM predstavlja ostvarenje od 98%. Nerealizovani iznos odobrenih sredstava u iznosu od 1.249.056 KM u najvećem dijelu odnosi se na tekuće transfere.

⁵ „Sl. novine FBiH“ br.102/15

⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 96/16

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (95,35%), plate, naknade i doprinosi (3,95%) i izdaci za materijal i usluge (0,70%).

Struktura planiranih i ostvarenih rashoda i izdataka sa indeksima ostvarenja, iskazana u finansijskim izvještajima u prilogu.

6.1.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plate i naknade plata sa 31.12.2016. godine iskazani su u iznosu od 2.335.263 KM, a isti su u odnosu na prethodnu godinu manji za 146.314 KM. Manje iskazane plate i naknade se najvećim dijelom odnose zbog manjeg broja zaposlenih. Obračun plata i naknada vrši se u skladu sa Zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

Ukupno ostvarene **naknade troškova zaposlenih** ostvarene su u iznosu od 326.169 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 14.804 KM ili 4,3%. Naknade se odnose na topli obrok 151.605 KM, prevoz s posla i na posao 72.417 KM, regres za godišnji odmor 38.084 KM, odvojeni život 20.750 KM, jubilarne nagrade 15.072 KM, pomoć u slučaju bolesti 10.028, pomoć u slučaju smrti 9.932 KM i otpremnine zbog odlaska u penziju 8.282 KM. Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

6.1.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 517.010 KM, što predstavlja 0,70% ukupnih rashoda i izdataka Ministarstva. Najvećim dijelom navedeni izdaci čine: ugovorene i druge posebne usluge 283.190 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 90.947 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 50.077 KM, putni troškovi 40.113 KM, izdaci za usluge prevoza i goriva 21.204 KM, izdaci za tekuće održavanje 18.768 KM.

Izdaci za telefon, telefaks i teleks iskazani su u iznosu 23.050 KM. Ministarstvo je Pravilnikom o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama ograničilo troškove korištenja fiksnih telefona do 30 KM po službeniku u kancelariji. Tehnički nije provodivo da se prati po uposleniku utrošak zbog korištenja zajedničke telefonske centrale za više korisnika.

Izdaci za mobilne telefone iskazani su u iznosu 25.324 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da pravo na korištenje službenih mobilnih telefona ima ministar (neograničeno) i 17 zaposlenika u iznosu 50 KM mjesečno.

Ministarstvo je 17.05.2013. godine sklopilo ugovor sa BH TELECOMOM za paket „TOP TIM“ na 24 mjeseca za 40 brojeva a 20.03.2015. godine i novi Aneks Ugovora za kupovinu terminalne opreme (mobitela). Ovim paketom ministarstvu je na mjesečnom nivou ispostavljena faktura za svih 40 pretplatničkih brojeva iako 22 broja nije korišteno. **Iz prezentirane dokumentacije utvrđeno je da su fakturisane usluge za pretplatničke brojeve, a da se isti nisu koristili, što je rezultiralo povećanjem troškova za 12.121 KM, za koju se ne može potvrditi opravdanost trošenja budžetskih sredstava.** Stvarni trošak je prema pregledu utroška mobilnih telefona za 2016. godinu iznosio je 13.203 KM.

Ministarstvo je 26.12.2016. godine podnijelo Zahtjev za raskid Ugovora po isteku obaveznog ugovornog perioda koji ističe u martu 2017. godine.

Preporuka:

- ***Uspostaviti odgovarajuću analizu i kontrolu u dijelu sklapanja Ugovora i iskazivanja troškova po osnovu izdataka za mobilne telefone u cilju zaštite budžetskih sredstava.***

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu 283.190 KM, a u strukturi istih najveći dio odnosi se na zatezne kamate 101.255 KM, izdaci za rad komisija 40.675 KM, ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad 27.915 KM.

Iskazane zatezne kamate odnose se na obračunate kamate na osnovu potraživanja iz radnog odnosa zaposlenicima ministarstva, nakon okončanja sudskih sporova.

Naknade članovima komisija za rad u slijedećim radnim tijelima isplaćene su u neto iznosu 48.705 KM. Jedan dio komisija se formira u skladu sa posebnim zakonskim propisima naplaćuje se naknada u ukupnom

iznosu 44.345 KM i za takve komisije se angažovani su spoljni saradnici sa uposlenicima iz Ministarstva, dok su za komisije za javne nabavke i popis angažovani samo uposlenici Ministarstava i smatramo da se za te ne treba plaćati naknada (ukupno 4.360 KM) jer se radi o redovnim poslovima.

Za određene naknade za komisija u kojima učestvuju vanjski saradnici zaključeni su ugovori o dijelu (8.030 KM neto iznos) i isti su evidentirani na izdacima za ugovore u dijelu.

Za isplaćene naknade komisijama vršen je obračun poreza i doprinosa kao i prethodnih godina. Bez obzira što se naknade jednom broj komisija isplaćivale u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe⁷ i činjenice da su članovi komisija uposlenici Ministarstva skrećemo pažnju na opravdanost isplate naknada jer se u većini slučajeva radi o poslovima koji su iz nadležnosti Ministarstva. Imajući u vidu da su po osnovu angažmana u navedenim komisijama uglavnom imenovani uposlenici ministarstva, obaveza je poslodavca da obračuna i uplati porez i pune doprinose, obzirom da sve naknade imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav (2) tačka 4. Zakona o porezu na dohodak i kao takvi se oporezuju na način propisan članom 27. istog zakona, tako da se u skladu sa navedenim oporezuju i naknade koje se isplaćuju uposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama.

Izdaci za ugovore o djelu iskazani su u neto iznosu 19.885 KM. Zaključeni su ugovori sa tri osobe za poslove koji su u nadležnosti Ministarstva i odnose se na održavanje osnovne računarske i mrežne infrastrukture, administriranje aplikacije za korisnike registra i IT podrška za poljoprivredu. Sve tri osobe poslove iz zaključenih Ugovora obavljale su u periodu od 01.08.-31.12.2016. godine za poslovi koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Preporuke:

- **Preispitati opravdanost isplate zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva kao i zaključivanje Ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva;**
- **Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.**

6.1.1.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 70.402.871 KM, što predstavlja 95,35% ukupnih rashoda. Realizacija tekućih transfera odnosi se na transfere pojedincima 17.169 KM, subvencije javnim i privatnim preduzećima i poduzetnicima (poticaji za poljoprivredu i veterinarstvo) 70.203.496 KM i drugi tekući rashodi 182.206 KM (izvršenje sudskih presuda).

6.1.1.3.1 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu se realizuju na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitku⁸ (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim ministar, propisuje bliže uslove i način realizacije sredstava. Podrške obuhvataju podrške u sklopu modela poticanja proizvodnje i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike kroz model kapitalnih ulaganja, model ruralnog razvitka, model potpore dohotku i model ostalih vrsta podrški.

Program utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 65.800.000 KM usvojen je 24.03.2016. godine Odlukom Vlade FBiH. Odluku o izmjenama i dopunama navedenog Programa, Vlada FBiH, je na prijedlog Ministarstva donijela 29.09.2016. godine kojim su smanjeni prvobitno utvrđeni iznosi po modelu poticaja za biljnu proizvodnju i ostale vrste podrški kako bi se uvećao model animalne proizvodnje. Vlada FBiH je donijela odluku 09.09.2016. godine da će izmjenama i dopunama budžeta za 2016. godinu povećati poticaj za poljoprivredu za iznos od 2.148.327 KM za pokriće naslijeđenih dugovanja za proizvodnje iz 2014. godine. Urađena je nova izmjena i dopuna Programa 23.12.2016. godine i za odobreni iznos uvećana je

⁷ „Sl. novine FBiH“ br.48/14

⁸ „Sl. novine FBiH“ br.42/10

animalna proizvodnja, a dodatno umanjene ostale vrste podrški na račun animalne proizvodnje za 489.212 KM.

Pregled planiranih i ostvarenih poticaja za poljoprivredu po modelima podrški za 2016. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dat je u narednoj tabeli:

Tačka programa	Modeli podrški po Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitku	Program utroška sredstava	Izvršenje na dan 31.12.2016. godine	Izvršenje na dan 31.12.2015. godine	Nerealizirani obaveze na kraju 2016.godine			
					Fiskalna 2016.g.	Fiskalna 2015.g.	Fiskalna 2014.g.	Fiskalna 2012.g.
A	Model poticaja za proizvodnje	67.123.657	67.054.983	63.473.153	10.986.316	272.175	7.918.403	
A/1	Biljna proizvodnja (Od čega nerealizirani zahtjevi za podrške iz prethodnih godina)	10.500.000	10.495.507 -371.778	10.339.206 -2.120.723	1.129.266	30.147	5.024	
A/2	Animalna proizvodnja (Od čega nerealizirani zahtjevi za podrške iz prethodnih godina)	56.623.657	56.559.477 -10.890.681	53.133.947 -4.134.706	9.857.051	242.028	7.913.379	
	Član 40. Pravilnika: biljna i animalna proizvodnja u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. g		-1.293.265	-1.134.719				
B	Model potpore dohotku	0	0	0	0	0	0	
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0	0	0	0	
D	Model ruralnog razvitka	0	0	0	0	0	0	
	Nerealizovane podrške u 2012. godini za investicije iz perioda 01.06.2010 do 31.12.2011							11.139.616
E	Model ostalih vrsta podrški	424.670	424.670	1.582.708	0	0	0	
F	Sudske presude (žalbe)	400.000	399.692	95.312	1.200	900	0	
	UKUPNO (A+B+C+D+E+F)	67.948.327	67.879.345	65.151.174	10.987.516	273.075	7.918.403	11.139.616
	UKUPNO	67.948.327	67.879.345	65.151.174	19.178.994			11.139.616

Nerealizovane obaveze na kraju 2016. godine koje se odnose na 2014., 2015. i 2016. godinu u iznosu 19.178.994 KM evidentirane su u pomoćnim evidencijama i vanbilansnoj evidenciji Ministarstva, a ne u Glavnoj knjizi Trezora kako je propisano važećim zakonskim propisima. Stvorene, neiskazane obaveze iz 2016. godine u iznosu od 10.987.516 KM po zahtjevima kantonalnih ministarstava poljoprivrede dostavljene su Ministarstvu na plaćanje. To su zahtjevi za korisnike koji su u skladu sa Programom utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2016. godinu i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji ispunili propisane kriterije i ostvarili pravo na poticaje i kao takvi treba da se priznaju i iskažu u periodu kada je obaveza i nastala neovisno o plaćanju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH. Iako je Ministarstvo provelo svu proceduru i u pomoćnim evidencijama iskazalo stvarne obaveze koje su priznate po propisanim procedurama Sektor za plaćanje ih nije unio u sistem iz razloga što za iste nije bilo odobrenih sredstava u Budžetu FBiH, u tom slučaju Budžet za 2016. godinu bi bio prekoračen. Isto se odnosi i za obaveze nastale u 2014. i 2015. godine. Članom 105. Zakon o budžetima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti sa ovim zakonom, primjenjivat će se ovaj Zakon što znači visina stvorenih obaveza za poticaje se morala uskladiti sa odobrenim iznosom Budžeta.

Obaveze od 11.139.616 KM odnose se na potencijalne obaveze po osnovu preostalih 420 neobrađenih zahtjeva za kapitalna ulaganja iz 2012. godine.

Zbog svega navedenog Ministarstvo nije ispoštovalo odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta za 2016. godinu u dijelu stvaranja obaveza na teret budžeta samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, kao i u dijelu iskazivanja svih nastalih obaveza u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima Ministarstva u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog, stanje rashoda i obaveza Ministarstva su manje iskazani za navedeni iznos u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2016. godine.

Preporuke:

- **Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta;**
- **Svi rashodi i izdaci treba da se priznaju i iskazuju (evidentiraju) u onom periodu kada je obaveza i nastala neovisno o plaćanju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH.**

6.1.1.3.1.1 Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju

Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji⁹ je regulisano da, za ostvarivanje poticaja u animalnoj i biljnoj proizvodnji, aplikanti zahtjeve sa potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima, a kantonalna ministarstva, koja nakon obrade i provjere dostavljene dokumentacije u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku vrše obračun novčanih podrški samo za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni. Kantonalna ministarstva donose rješenja kojima odlučuje o zahtjevima koji su pristigli kao neblagovremeni, nepotpuni i neosnovani. Zahtjev za isplatu obračunatih novčanih podrški po modelu poticaja proizvodnji za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, utemeljeni i potpuni, kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi na dostavljenim obrascima, a uz zahtjev se dostavlja u pisanoj formi potpisan i opečaćen obrazac za svaku proizvodnju koji sadrži pojedinačne obračune za klijente. Skeniranu dokumentaciju za svaku pojedinu proizvodnju i obračun kantonalna ministarstva dostavljaju Ministarstvu u elektronskoj formi na osnovu koje uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, vrše kontrolu izvršene obrade i obračuna zahtjeva, pripremaju Obrazac „Obrađeni zahtjev za isplatu novčanih podrški“ i pojedinačni obračun za klijente. Obrađene zahtjeve potpisuje ministar, nakon čega se isti dostavljaju Sektoru za finansijske i računovodstvene poslove na unos u Glavnu knjigu trezora i plaćanje. U slučajevima kada uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da isti ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uvjetima ostvarivanja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima koja na osnovu istih donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

Zakonom o novčanim podrškama je također utvrđeno da je za model poticanja proizvodnje (biljna i animalna), minimalna poticana količina propisana Dodatkom II navedenog zakona a da se maksimalna poticana količina propisuje Programom podrški. Dodatkom II propisana je minimalna količina propisana za svaku mjeru unutar modela proizvodnje, a Programom podrški za 2016. godinu propisana je i maksimalna poticana količina. **Nije postupljeno u skladu članom 10. Zakona o novčanim potporama prilikom izrade i izvršenja Programa utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2016. godinu u dijelu srazmjernog smanjenja visine sredstava za podršku pojedinom klijentu, ako ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški.**

Programom za 2016. godinu uveden i limit za registrovane korisnike kao fizičko lice (izuzev poljoprivrednog obrta), da godišnje može ostvariti maksimalnu novčanu podršku do 6.000 KM po modelu poticaja proizvodnji. Navedeni limit je vezan za JMB korisnika tako da i dalje korisnici istog domaćinstva mogu da ostvaruju poticaje na više prijavljenih korisnika.

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 60/14, 75/14 i 76/16

Sa 31.12.2016. godine, **poticaj za proizvodnju** izvršen je u iznosu od 67.054.983 KM, a u okviru modela poticaja biljne i animalne proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na:

Red. Br.	Poticajne mjere	2016	2015	Procenat (2/3)x100
1.	Proizvodnja kravljeg mlijeka	27.771.407	33.922.986	82
2.	Dug iz 2014	7.787.354	7.390.148	105
3.	Dug iz 2015	4.768.370	0	0
4.	Uzgoj rasplodnih ovaca	4.336.000	3.904.110	111
5.	Uzgoj rasplodnih junica	3.784.401	3.748.500	101
6.	Proizvodnja goveđeg mesa	3.359.147	2.631.150	128
7.	Proizvodnja krušnih žita	3.089.200	2.471.105	125
8.	Proizvodnja ribe	2.090.498	1.539.734	136
9.	Proizvodnja svinjskoga mesa	1.760.820	1.498.620	117
10.	Uzgoj goveda krava - tele	1.634.151	1.004.400	163
11.	Proizvodnja kukuruza	1.220.617	2.180.037	56
12.	Ostale proizvodnje	5.453.017	3.182.363	171
	Ukupno	67.054.983	63.473.153	106

Prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva od stvorenih, a neevidentiranih obaveza po osnovu obrađenih zahtjeva aplikanta za 2016. godinu u okviru poticaja proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka (6.755.107 KM), proizvodnja u sistemu otkupa mlijeka (2.799.997 KM) i proizvodnja silažnog kukuruza (994.145 KM).

Programom podrški je, za svaku mjeru poticaja unutar modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. Uvidom u iste utvrdili smo da su se u 2016. godini, u odnosu na prethodne godine, poticajne cijene za kravlje mlijeko smanjile.

Pregled poticajnih cijena po modelima poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju dajemo u narednoj tabeli:

Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo					Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo				
	2016	2015	2014	2013	2012		2016	2015	2014	2013	2012
Kravlje mlijeko	0,28	0,3	0,3	0,22	0,22	Uzgoj 18-tjednih pilenki	0,35	0,35	0,3	0,3	0,3
Tov junadi	450	450	600	500	500	Tov svinja	60	60	80	60	60
Rasplodne junice	450	450	600	450	450	Uzgoj rasplodnih krmača	150	150	150	100	100
Goveda sistem krava – tele	450	450	600	500	500	Uzgoj pčela	15	15	20	10	10
Ovčije i kozije mlijeko	0,3	0,3	0,6	0,4	0,4	Uzgoj slatkovodne ribe	1,25	1,25	1,5	0,7	0,7
Rasplodne ovce i koze	35	35	40	40	20	Uzgoj morske ribe	1,25	1,25	1,5	0,7	0,7

Smanjenjem poticajne mjere za mlijeko sa 0,30 na 0,28 KM po litru umanjeno je učešće ove mjere u ukupnim poticajima proizvodnje sa 54% u 2015. godini (33.922.986 KM) na 41% ili 27.771.407 KM u 2016. godini¹⁰. Navedeno će se ponavljati i naredni godina dok se ne uspostavi isplata poticaja za godinu i u kojoj su nastale.

U programu rada Ministarstva se svake godine rade analize efekata novčanih podrški, izrađuju se kalkulacije varijabilnih troškova za biljnu i animalnu proizvodnju kao i Zeleni izvještaj o stanju u poljoprivrednom sektoru. Na osnovu navedenih dokumenata kao i drugih važećih propisa se utvrđuju iznosi novčanih podrški i način realizacije za sve mjere u okviru Modela poticaja proizvodnji, sve u

¹⁰ U ovaj iznos nisu uključene obaveze za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka po Programu poticaja iz 2016. godine u iznosu od 6.755.107 KM koje nisu evidentirane i prenesene su u 2017. godinu

skladu sa odobrenim Budžetom, odnosno Programa novčanih podrški za tekuću godinu. Za izmjene cijena nije prezentirana dokumentacija (podaci iz okruženja, kretanja na tržištu, porast ili pad proizvodnji, naučna metoda i sl.) na temelju koje bi potvrdili na koji način Ministarstvo utvrđuje poticajne cijene koje se ugrađuju u Program utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH, tako da ne možemo potvrditi ni osnovanost istih.

Na osnovu svega navedenog proizilazi da su više stvorene obaveze posljedica dugogodišnjih obračuna poticaja bez realnih podloga i neodgovarajućih i neprimjerenih cijena utvrđenih Programom u proizvodnjama na temelju zahtjeva klijenata, za koje je, od strane nadležnih kantonalnih ministarstava izvršen obračun proizvodnje i dostavljen Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na isplatu. Cijene u Programu nisu usaglašene sa Planom proizvodnje i raspoloživim sredstvima Budžeta kako bi se izbjeglo stvaranje obaveza iznad visine odobrenog Budžeta za tekuću godinu i kontinuirano prenošenje obaveza iz jednog perioda u naredni.

Preporuke:

- *Prilikom sačinjavanja Programa utroška sredstva poticaja za poljoprivredu dosljedno primjenjivati odredbe člana 10. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu srazmjernog smanjenja visine sredstava za podršku pojedinom klijentu, ako ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški;*
- *Određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija i obezbjediti zakonsku podlogu da sistem obračuna i isplate podrški bude usaglašen sa odobrenim budžetom.*

6.1.1.3.1.2 Poticaji po modelu ostalih vrsta podrški

Podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški zbog manjeg broja mjera u 2016. godini nisu realizovane putem komisije Ministarstva. Ministar je Rješenjem o ovlaštenju za vođenje upravnog postupka ovlastio dva državna službenika da realiziraju zahtjeve koji su pristigli po ovom modelu. Ukupno je primljeno 34 zahtjeva od čega je 19 odobreno, te je realizovano 424.670 KM.

Incijalnim Programom ostale podrške su određene u iznosu od 3.400.000 KM da bi se izvršio reprogram 29. 09.2016. godine i taj iznos umanjio na 913.882 KM, a rebalansom budžeta od 23.12.2016. godine opet je izmijenjen i umanjen na 424.670 KM. Model poticaja ostalih vrsta podrški realizovan je u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški¹¹.

Struktura ostalih podrški realizovanih u 2016. godini:

E	Ostale vrste potpora	Odobreno u KM	Zahtjev odobreni	Zahtjev odbijeni
1.1	Sufinanciranje premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji	49.995	7	3
2.1	Sufinanciranje organiziranja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara, sajмова iz oblasti poljoprivredno-prehrambenog sektora	1.160	2	4
3.2	Sufinanciranje izlaganja na privrednim manifestacijama od značaja za poljoprivredni sektor	6.610	3	0
4.1.	Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti zadruga	609	3	2
4.2.	Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti udruženja	2.132		
5.1.	Sufinanciranje uvođenja i certifikacija standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji	7.898	2	5
6.1.	Nerealizirane potpore iz Programa za 2014.godine	356.265	2	1
	UKUPNO	424.670	19	15

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 86/16

6.1.1.3.1.3 *Sudske presude*

Sudske presude i rješenja po žalbama izvršene su u iznosu od 399.692 KM, dok je inicijalno Programom bilo predviđeno samo 100.000 KM. Za ove namjene Izmjenama i dopunama Programa iznos je uvećan na 400.000 KM. Imenovano je Radno tijelo za rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim (po pokrenutim upravnim sporovima) tužbama protiv rješenja donesenog od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju 31.03.2016. godine do 31.12.2016. godine. Radno tijelo je preuzelo 143 neriješena predmeta i u toku godine pristigle su dodatne 24 presude. Obrađeno je 86 predmeta od kojih je 12 odobreno, a preostali su odbijeni. U fazi rada kao nedovršeni predmeti za koje su već preuzete upravne radnje je još 11 predmeta. **Do kraja obavljanja konačne revizije nije imenovano Radno tijelo da nastavi sa procesom rješavanja sudskih presuda koje su preostale (86 neriješenih i 11 nedovršenih predmeta) koje dospijevaju u Ministarstvo sa rokom postupanja po istim.**

Preporuka:

- ***Osigurati kontinuirano rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim po presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju u skladu sa rokovima navedenim u presudama.***

6.1.1.3.2 Unos, obrada i plaćanje obaveza po temelju poticaja za poljoprivredu, informacijski sistem

Uposlenici Sektora za finansije i računovodstvo, kao i prethodnih godina, i dalje ručno unose naloge za plaćanje poticaja za poljoprivredu i ostale podrške u Glavnu knjigu trezora, od čega najveći broj u posljednjem kvartalu na temelju zahtjeva za novčanim podrškama koje obradi Sektor za poljoprivredna plaćanja i zahtjeva za raspodjelu sredstava ostalih podrški. U slučajevima kada su fizička lica krajnji korisnici novčanih podrški, Sektor za finansije i računovodstvo u Glavnu knjigu trezora kao dobavljača prijavljuje banku, koja doznava sredstava krajnjim korisnicima – fizičkim licima, po spiskovima koje dostavlja Sektor za poljoprivredna plaćanja. Navedeni način rada ima za posljedicu da se iz Glavne knjige trezora ne mogu povući izvještaji sa imenima fizičkih lica – korisnika novčanih podrški što naročito ima značajnost ako se ima u vidu da Sektor za poljoprivredna plaćanja, koji vrši obradu zahtjeva za novčanim podrškama, iste vodi u pomoćnim evidencijama (excel tabelama), sa kojim zbirnim podacima raspolaže samo jedna osoba navedenog Sektora. **Zbog navedenog, i ove godine se ne može potvrditi da nadležne osobe za unos obaveza na plaćanje u Glavnu knjigu trezora prethodno vrše suštinsku kontrolu knjigovodstvenih isprava koja bi potvrdila da je naznačena poslovna promjena stvarno nastala i u obimu kako je naznačeno, što je nije u skladu sa članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.** Pored toga, ističemo da obrađivači zahtjeva za novčanim podrškama imaju značajne probleme prilikom pregleda, primanja i pohranjivanja skenirane dokumentacije, koja zahtijeva dodatne radnje i vrijeme, obzirom da nemaju na raspolaganju savremene alate (npr. efikasan pristup i automatsko pretraživanje po bazama sitne stoke i krupne stoke i drugim bazama, pretraživanje aplikanta po ranijim zahtjevima, kretanje grla stoke i slično), a koji bi im pomogli prilikom kontrole dostavljene obimne dokumentacije sa terena, u okviru koje pojedini zahtjevi ponekad imaju i preko hiljadu strana. Vežano za navedeno skenirana dokumentacija koju dostavljaju nadležna kantonalna ministarstva se u najvećem broju slučajeva pregleda metodom slučajnog odabira. **Ministarstvo nije u skladu sa članom 31. Zakona o novčanim podrškama, na adekvatan način pratilo izvršenje finansijskog plana novčanih podrški i realizaciju predloženih mjera unutar modela podrški. Ministarstvo ne vodi centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima. Evidencija obrađenih i neobrađenih zahtjeva za novčanim podrškama excel tabelama vodi Sektor za poljoprivredna plaćanja samo za model poticaja proizvodnji, a Komisija za ostale podrške za model ostalih vrsta podrški. Objedinjene predstavljaju izvršenje Programa utroška sredstava Poticaji za poljoprivredu za 2016. godinu. Na ovaj način, Ministarstvo nema na raspolaganju informacijski sistem pomoću kojeg bi se na efikasan način vršilo evidentiranje, obrada, kreiranje naloga za plaćanje i kontrola isplate novčanih podrški.**

Putem razvojno-investicionog projekta Poljoprivreda i ruralni razvoj (ARDP), pristupilo se analizi postojećeg sistema plaćanja u Ministarstvu sa namjerom unapređenja sistema kroz nabavku softvera za obradu novčanih podrški u poljoprivredi integriranog sa ranije implementiranim Registrom poljoprivrednih gazdinstava i klijenata. Izrađen je projektni zadatak te sačinjena specifikacija kako bi se pristupilo nabavci softvera sredstvima ARDP-a. Procedura nabavke započeta je objavom tendera 12.04.2016, te nakon evaluacije ponuda 05.05.2016, uz odobrenje Svjetske banke 13.06.2016. potpisan je ugovor sa isporučiocem softvera (kompanijom KING-ICT – Zagreb). Presentacija softvera za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi održana je 25.10.2016. godine kantonalnim ministrima nadležnim za poljoprivredu, službenicima resornih kantonalnih ministarstava, zavoda i 79 općina Federacije koji direktno rade na obradi poticaja u poljoprivredi, pri čemu je također predstavljen web portal Farmer za podršku poljoprivrednicima u FBiH. Softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi biti će implementiran u 2017. godini po usvajanju Programa poticaja za poljoprivredu u 2017. godini koji će biti unesen i sistem sa svim ograničenjima (maksimalne količine po poticajnoj mjeri, ograničenja za fizička lica i sl.) i službenici resornih kantonalnih ministarstava će direktno u sistemu unositi zahtjeve za poticaje na osnovu prijavljenih proizvodnji i podataka iz Registra poljoprivrednih gazdinstava i klijenata. Sistem je podešen da opće podatke automatski vuče, i uvezuje i ukazuje na odstupanja u podacima, i donosi dodatno kontrolu i ubrzava proces. Također, na osnovu podnesenog zahtijeva od strane kantonalnog službenika kad službenik Ministarstva pregledom dostavljene dokumentacije odobri obračun poticaja iz kantona sistem će sam pripremati Obrazac 2 za unos u Trezor nakon što Ministar odobri plaćanje. Po završetku projekta Poljoprivreda i ruralni razvoj (ARDP) u 2017. godini softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi će biti prenesen na Ministarstvo u skladu sa Instrukcijom o metodologiji za prenos nabavljenih stalnih sredstava i izvršenih radova krajnjim korisnicima i podnošenje završnog izvještaja o završetku projekta¹².

6.1.1.3.3 Kontrola provođenja propisanih procedura za ostvarivanje poticaja za poljoprivredu na terenu

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja, **sistematizovan je Odsjek za kontrole sa sljedećim opisom poslova:** definisanje procesa upravljanja kontrolama na terenu i provođenje kontrola za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH; pripreme procedura, smjernica, kontrolnih listova i ostale dokumentacije potrebne za kontrole na terenu; analiziranje rizika i odabir uzoraka za kontrole na terenu; nadzor nad administrativnom kontrolom; izrada dinamičkih planova i supervizija kontrola na terenu; izrada izvještaja za svaku provedenu kontrolu i analiza rezultata na osnovu provedenih kontrola; uspostava, održavanje i ažuriranje baze podataka provedenih kontrola; priprema za provedbu kontrola na terenu u okviru IPARD sistema; te praćenje i analiziranje propisa EU vezanih za kontrole iz nadležnosti Odsjeka. Navedeni Odsjek nije obavljao propisane poslove jer je od sistematiziranih 4 radna mjesta, popunjeno samo mjesto šefa Odsjeka za kontrole.

Zakonom o novčanim potporama propisane su mjere u nadzoru i kontroli prije isplate novčanih podrški, a u skladu sa Pravilnikom o načinu i uvjetima ostvarenja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnji, u kojem je propisano da se svaki klijent kontrolira minimalno jedanput u fazi proizvodnje. Način kontrole svakog klijenta kao i izgled Zapisnika propisan je navedenim Pravilnikom. Svaki mjesec uradi se mjesečni plan kontrola na bazi prijave proizvodnji i uputi Zahtjev za kontrolu svih klijenata koji su prijavili proizvodnju (odabir klijenata je isključen). U toku 2016. godine izvršene sljedeće kontrole:

Izvršioi kontrole	Broj zahtijeva	Nije obrađeno	Broj izvršenih kontrola	Izveštaj pozitivan	Izveštaj sa nalazima	Rješenje o povratu	Umanjenje po zahtijevu	Ukupno
Kantonalna poljoprivredna inspekcija	1.453	811	642	558	20	0	64	642

¹² „Sl. novine FBiH“ br. 111/12

Federalna uprava za inspekcijske poslove (FUZIP)	190	8	182	103	73	6	0	182
Tim za kontrolu Ministarstva	18	0	18	18	0	0	0	18
Ukupno	1.661	819	842	679	93	6	64	842

Kantonalnoj poljoprivrednoj inspekciji podneseno je 1.453 zahtijeva za kontrolu od koji je izvršeno 642 gdje je kod 64 klijenta izvršeno umanjeње prijavljene proizvodnje i 20 klijenta je odustalo od toga ili grla nisu pronađena na licu mjesta ili su starija od 6 mjeseci. Federalna uprava za inspekcijske poslove je dobila zahtijev za 190 klijenta i izvršila kontrolu kod 182 klijenta sa rezultatima: 103 klijenta uredu, 73 klijenta odbiti zahtijev i 6 klijenata treba izvršit povrat sredstava.

Na osnovu svih obavljenih kontrola i presuda općinskih sudova Ministarstvo je u 2016. godini izreklo 75 rješenja o zabrani apliciranja za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Ne može se potvrditi da je uspostavljen nadzor i kontrola u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama i usvojenim Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima - Poticaj za poljoprivredu" kada se kontrola izvršila samo kod 842 aplikanta ili 50,69%.

Preporuka:

- **Nadležni u Ministarstvu zajedno sa Kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom i Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastaviti aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijskog nadzora nad klijentima u fazi proizvodnje i dodijeljenim poticajnim sredstvima.**

6.1.1.3.4 Poticaj za veterinarstvo

Transfer „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ planiran je u iznosu 2.500.000 KM, a realizovan 2.447.660 KM. Sektor za veterinarstvo dostavio je ministru 17.02.2016. godine Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava utvrđenog Budžetom FBiH za 2016. godinu. Ovim Programom je obuhvaćeno finansiranje provedbe mjera sprečavanja širenja i iskorjenjivanje zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza.

Pregled planiranih i realizovanih pozicija iz Programa daje se u slijedećoj tabeli:

Red. br.	Pozicija	Planirano	Realizirano do 31.12.2016.g.	Ostalo nerealizirano	Broj izdanih Rješenja
1A	Kontrola zaraznih oboljenja bruceloze, tuberkuloze, salmoneloze i BSE-a i bolesti koje se prvi put javljaju na području Federacije BiH (bolesti plavog jezika i bolest kvrgave kože). Subvencioniranje veterinarskih dijagnostičkih laboratorija u Federaciji BiH za provedbu laboratorijskog ispitivanja na zarazne bolesti dostavljenih uzoraka	2.222.000	2.221.808	192	124
1B	Nadoknada štete za uginule i neškodljivo uklonjene životinje u 2016. godini	140.000	128.755	11.245	60
1C	Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara.	30.000	25.652	4.348	1
1D	Praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registrovanim objektima	90.000	53.536	36.464	17
1E	Finansiranje ne realizovanih obveza iz 2014. i 2015. godine	18.000	17.910	90	4
	UKUPNO	2.500.000	2.447.660	52.340	206

Planiranim utroškom sredstava predviđeno je finansiranje slijedećih pozicija: kontrola zaraznih oboljenja bruceloze, tuberkuloze, salmoneloze i BSE-a, naknada štete za ubijene i neškodljivo uklonjene životinje u 2016. godini, educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara, praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registrovanim objektima, finansiranje nerealizovanih obaveza iz 2014. i 2015. godine. Po navedenim pozicijama doneseni su kriteriji za raspodjelu sredstava. Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava donesena je 01.04.2016. godine.

Ministar je u maju donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitarnih bolesti životinja za 2016. godinu¹³, kojim se propisuju obaveze vlasnika životinja da provedu mjere propisane Naredbom o mjerama kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja i njihovoj provedbi u 2016. godini. Uputstvom je definisan krajnji rok za provedbu mjera i dostava Izvještaja sa pratećom dokumentacijom.

U oktobru je dostavljena izmjena Programa nadležnim tijelima sa obrazloženjem da je na području FBiH došlo do pogoršanja epidemiološke situacije zbog pojave bolesti plavog jezika i velike opasnosti od pojave bolesti kvrgave kože. Vlada FBiH 22.09.2016. godine donijela Odluku o dopuni liste zaraznih bolesti životinja od posebnog značaja za FBiH kojom su bolesti plavog jezika i bolest kvrgave kože stavljene na listu bolesti od posebnog značaja za FBiH. Obzirom da se radi o bolestima koje do sad nisu bile prisutne na području FBiH i bolesti čiju pojavu nije moguće predvidjeti predložena je preraspodjela sredstava unutar Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ za 2016. godinu na način da se sredstva predviđena za realiziranje projekta za izradu strategije u kontroli zdravlja i dobrobiti životinja i laboratorijske dijagnostike kao i sredstva za sufinansiranje zdravstvene zaštite pasa lualica u registrovanim azilima za pse, preraspodjele za dijagnostička ispitivanja i naknadu štete vlasnicima uginulih i neškodljivo uklonjenih životinja.

Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ donesena je 13.10.2016. godine.

Na prijedlog ministra Vlada je 23.12.2016. godine donijela Odluku o dopuni Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava kojom se dodaje novi stav o subvencijama za veterinarske dijagnostičke laboratorije u FBiH za provođenje laboratorijskog ispitivanja na zarazne bolesti dostavljenih uzoraka.

Sa raspodjelom sredstava ministarstvo je otpočelo u četvrtom kvartalu 2016. godine.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju na osnovu koje ministarstvo subvencionira veterinarske organizacije i veterinarske dijagnostičke ustanove konstatovano je da u pojedinim predmetima nije prezentirana dokumentacija (pomoćna evidencija o tačnom broju grla obuhvaćeni dijagnostičkim ispitivanjem) na osnovu koje bi potvrdio tačan broj za koje je Ministarstvo izdalo Rješenja o odobravanju izdvajanja sredstava iz Budžeta FBiH. Obzirom da nema pisanog traga prema izjavi nadležnih tačan broj grla usaglašava se sa veterinarskim organizacijama telefonskim putem i nakon čega veterinarske organizacije ispostavljaju fakturu i fiskalni račun ministarstvu, bez odgovarajuće papratne dokumentacije i adekvatne pisane korespondencije.

Na osnovu prethodno navedenog, smatramo da nije uspostavljen adekvatna komunikacije između ministarstva i korisnika transfera u vidu pisanih i pomoćnih evidencija za transparentno i tačno prikazano stanje grla na kojima se vrše dijagnostička ispitivanja.

Preporuka:

- ***Uspostaviti adekvatne pomoćne evidencije i pisanu komunikaciju sa krajnjim korisnicima transfera kako bi se jasno i precizno utvrdio broj grla obuhvaćenih dijagnostičkim ispitivanjem.***

¹³ „Sl. novine FBiH“ br. 36/16

6.2 BILANS STANJA

U finansijskim izvještajima Ministarstva na dan 31.12.2016. godine iskazana je struktura sredstava i izvora sredstava: stalna sredstva 1.315.774 KM (nabavna vrijednost 2.703.299 KM, ispravka vrijednosti 1.387.525 KM), gotovina 2.374 KM, kratkoročna potraživanja 92.720 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja 20.461.434 KM i izvori stalnih sredstava 1.315.774 KM.

6.2.1 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 20.461.434 KM od čega su kratkoročne obaveze 19.105.693 KM i razgraničenja 1.355.741 KM (razgraničeni prihodi – sredstva sa podračuna za korištenje šuma i sredstva za organizaciju polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova).

Kratkoročne obaveze u odnosu na prethodnu godinu manje su za 10.726.991 KM ili 36%.

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je slijedeća:

Red. Br.	Kratkoročne obaveze	31.12.2016.	31.12.2015.	Procenat (2/3)x100
1.	Obaveze za poticaje Prema programu 2016. godine	16.936.577	0	-
2.	Obaveze za poticaje Prema programu 2015. godine	0	18.028.428	0
3.	Obaveze za poticaje Prema programu 2014. godine	1.812.650	11.456.888	16
4.	Obaveze prema dobavljačima	71.136	58.337	122
5.	Obaveze iz tekuće rezerve Vlade FBiH	33.051	0	-
6.	Ostali tekući rashodi	18.939	46.408	41
7.	Obaveze prema zaposlenim	233.340	242.622	96
	Ukupno	19.105.693	29.832.683	64

Obaveze za poticaje prema programu se odnose na obaveze po osnovu rješenja Kantonalnih ministarstava koja dolaze u Ministarstvo na naplatu. Nakon kontrole dostavljenih obračuna po rješenjima Kantonalnih ministarstava Ministarstvo iste unosi u Trezor na isplatu. Većina navedenih obaveza je isplaćena u prvom kvartalu 2017. godine.

Obaveze prema zaposlenim odnose se na obaveze za zaposlene iz decembra 2016. godine i isplaćene su u januaru 2017. godine.

6.2.2 Popis sredstava i obaveza

Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza i potraživanja za 2016. godinu (imenovana Rješenjem Ministara od 21.12.2016. godine) je sačinila Izvještaju o radu Komisije 03.02.2017. godine koji je ministar usvojio Odlukom od 06.02.2017. godine i odobrio otpis i isknjižavanje stalnih sredstava i auto guma ukupne sadašnje vrijednosti 1.429 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je izvršeno isknjižavanje stalnih sredstava i sitnog inventara iz knjigovodstvenih evidencija, ali i da ista nije fizički uništena.

Za obaveze prema dobavljačima i potraživanja na 31.12.2016. godine nije se vršilo usklađivanje stanja obaveza (konfirmacija salda), a po izvršenom unosu obaveza i potraživanja u trezorsku aplikaciju.

Na osnovu naprijed navedenog ne može se potvrditi da je Ministarstvo popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza izvršilo u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH odnosno da je na dan 31.12.2016. godine izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Komisija za vanredni popis imovine, obaveza i potraživanja na dan 31.03.2015. godine ustanovila je nedostatak 3 mobilna aparata koji je koristio bivši Ministar u ukupnoj nabavnoj vrijednosti u iznosu od 3.620 KM (sadašnja vrijednost 1.884 KM) i dala nalog Sektor za finansije i računovodstvo da do kraja godine riješi status navedenih mobitela. Do momenta popisa na dan 31.12.2016. godine ništa nije

poduzeto da se imovina Ministarstva povrati u skladu sa Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o načinu korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u FMPVŠ. Mobilni aparati koje je koristio bivši ministar, koji su izuzeti od strane Tužiteljstva BiH a koji će koristiti kao dokazni materijal, na osnovu izjave ministra nema pismene potvrde o njihovom izuzimanju. **Do momenta popisa na dan 31.12.2016. godine ništa nije poduzeto da se imovina Ministarstva povrati u skladu sa Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o načinu korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u Ministarstvu kojim je propisano je da u slučaju prestanka radnog odnosa korisnici su dužni izvršiti povrat mobilnog telefona sa pripadajućim brojem telefona Sektoru za finansije i računovodstvo. Također, Godišnjim popisom nije utvrđen manjak na navedenim stalnim sredstvima niti su izvršena potrebna knjiženja u Glavnoj knjizi Trezora kako bi se usaglasilo knjigovodstveno stanje sa stvarnim za mobilne telefone. Također, Komisija o navedenom nije dala svoj prijedlog.**

Preporuka:

- **Poduzeti aktivnosti da se usaglasi knjigovodstveno stanje sa stvarnim za mobilne telefone na osnovu zapisnika popisne komisije po pitanju nedostajućih mobilnih telefona, te usklađivanje stanja za potraživanje i obaveze izvrši u skladu sa Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2016. godine iskazan je iznos od 32.106.538 KM. Navedeni iznos odnosi se na pravosnažne presude i sudska izvršna rješenja, program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u poljoprivredi i obaveze po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju, te obaveze stvorene na dan 31.12.2016. godine od strane sektora i komisija na osnovu programa poticaja, pozitivno riješenih žalbi i ostalih upravnih sporova i upravnih postupaka.

Na dan 31.12.2016. godine Ministarstvo je na vanbilansnoj evidenciji imalo sljedeću strukturu obaveza iskazanih na vanbilansnoj evidenciji:

Red.br.	OPIS	31.12.2016.	31.12.2015.
1.	Nerelizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2016.godine	10.987.516	0
2.	Nerelizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2015.godine	273.075	5.806.276
3.	Nerelizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2014.godine	7.918.403	15.787.613
4.	Nerealizirani zahtjevi po modelu ostalih podrški iz 2014.godine	0	613.881
5.	Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju	19.262	0
6.	Poticaj za mlijeko "Eko koza"	22.746	22.746
7.	Uzgoj raspolodnih junica Ladan d.o.o.	7.650	0
8.	Sistem krava-tele Ladan d.o.o.	11.205	0
Nerealizirani zahtjevi po modelu proizvodnji - izdata rješenja od kantonalnih ministarstava (1-8)		19.239.857	22.230.516
9.	Obaveze po ugovorima za vještačenje	35.309	35.309
10.	Obaveze za rad komisija iz 2013. godine	44.529	44.529
11.	Obaveze za rad komisija iz 2014. godine	2.587	2.587
Ostale obaveze po ugovorima i rješenjima (9-10)		82.425	82.425
12.	Sudske presude i izvršna rješenja iz radnih sporova	761.358	686.818
13.	Ruralni razvoj iz 2012. - procijenjeni iznos neotvoreni zahtjeva	11.139.616	11.139.616
14.	Projekat samozapošljavanja iz 2015. godine - evidencija	883.281	1.500.000
Ukupno		32.106.538	35.639.375

Nerealizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2014., 2015. i 2016. godine evidentirani su u vanbilansnoj evidenciji kao potencijalne obaveze, a iste se odnose na zahtjeve kantonalnih ministarstava na osnovu izdatih rješenja za poticaje po programima usvojenim za navedene godine. Obaveze za rad u komisijama nisu unesene u Glavnu knjigu radi prekoračenja operativnog budžeta u 2013. i 2014. godini u ukupnom iznosu od 47.116 KM. Obaveze za poticaj za mlijeko „Eko koza“ su u vanbilansnoj evidenciji iskazane jer je klijentu izrečena zabrana apliciranja za poticaje u iznosu od 22.746 KM. Obaveze po ugovorima

za vještačenja iz oblasti poljoprivrede i građevinarstva su nastale na osnovu ugovora sklopljenih u prvom kvartalu 2015. godine, u periodu privremenog finansiranja FBiH, te navedena sredstva za ove namjene nisu planirana u Budžetu 2015. godine. Tokom 2016. godine obaveze za poticaj za animalnu proizvodnju klijentu Ladan d.o.o. u iznosu od 18.855 KM zbog dodatnih kontrola klijenta koje se trebaju provesti je iskazana na vanbilansnoj evidenciji.

Potencijalne obaveze za ruralni razvoj odnose se na 420 podnesenih i neobrađenih zahtjeva procijenjenih u ukupnom iznosu od 11.139.616 KM po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine. Način i uslovi ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja propisani su Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine. Članom 9 istog je regulisano, da pravo na podršku imaju klijenti koji su investirali u poljoprivredna gazdinstava koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda iz Dodatka 1. Zakona o poljoprivredi u periodu od 01.6.2010 do 31.12.2011. godine. Isti ostvaruju podršku u iznosu od 25% investiranih sredstava. Kriteriji i potrebna dokumentacija propisan je Javnim pozivom za dodjelu novčanih sredstava za realizaciju zahtjeva za dodjelu novčane podrške u okviru modela ruralnog razvoja – kapitalna ulaganja i investicije (broj: 01-49-11114477/12 od 04.07.2012. godine). Na osnovu zaključka Vlade FBiH V broj 1061/2015 Ministarstvo je formiralo **Komisiju za ruralni razvoj** dana 14.09.2015. godine koja je imala zadatak da utvrdi blagovremenost podnošenja zahtjeva i potpunost zahtjeva sa traženom dokumentacijom propisano Javnim pozivom, te utvrdi ostale bitne činjenice, te sastavi evidenciju nerealizovanih zahtjeva sa prijedlogom rješavanja istih, bez utvrđenog roka izvršetka. Kako navedena Komisija nije završila zadatak, Ministar je donio odluku o proširenju Komisije za dodatna 4 člana na dan 13.01.2017. godine, i sa zadatkom da završio obradu podataka završi što hitnije. Do kraja obavljanja konačne revizije Komisija nije sačinila izvještaj o pregledanim zahtjevima.

Zbog protoka vremena i nerješavanja zahtjeva klijenti su podnosili tužbe Kantonalnom sudu u Sarajevu zbog šutnje administracije u skladu sa Zakonom o upravnome postupku koji je iste uvažio, a u slučajevima gdje je do presude protekao i više godina i Ustavni sud BiH je uvažio apelacije klijenata.

Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015. godinu koji je realizovan u iznosu od 1.500.000 KM preko Federalnog zavoda za zapošljavanje sa kojim je potpisan Sporazum o realizaciji Programa radi praćenja realizacije je evidentiran na vanbilansnoj evidenciji u 2015. godini. Federalni zavod za zapošljavanje raspisao je javni poziv 09.11.2015. godine na koji se prijavilo 527 poljoprivrednika, koji se u evidenciji službe za zapošljavanje FBiH vode kao nezaposlene osobe i koji su ispunili utvrđene kriterije. Ugovori sa korisnicima su potpisani nakon što je Federalni zavod za zapošljavanje potvrdio sa Ministarstvom registraciju fizičkog lica u Registru poljoprivrednih gazdinstava, a sa kantonalnim službama za zapošljavanje provjerio podatke iz prijave. Po Programu ugovoreno je 1.783.405 KM od raspoloživih 3.000.000 KM (realizovano 59%) i potpisani su 451 ugovori i 459 poljoprivrednika uposlena. U 2016. godini iznos je umanjen za 616.719 KM isplaćenih preko Federalnog zavoda za zapošljavanje ugovorenim korisnicima (dospjeli iznos je iznosio 696.569 KM).

Iskazivanje obaveza po osnovu **pravosnažnih presuda** u Glavnoj knjizi Trezora izvršeno je na osnovu uspostavljenih evidencija u Ministarstvu o pravomoćnim sudskim presudama umanjenih za iznos isplaćenih presuda, po pregledima koji se dostavljaju od strane Federalnog ministarstva finansija. **U toku 2016. godine obaveze po osnovu pravosnažnih presuda su veće za 74.540 KM u odnosu na prethodnu godinu iako su budžetom za 2016. godinu planirane i izvršene isplate po sudskim presudama u iznosu od 182.206 KM.**

Revizijom je utvrđeno da iskazivanje na vanbilansnoj evidenciji nije u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor kojima se navodi da se na vanbilansnoj evidenciji evidentiraju poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve utjecaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uslovna potraživanja i uslovne obaveze). Obaveze koje su izvjesne, a nastale na osnovu rješenja i potpisanih ugovora, sudskih i izvršnih rješenja ne mogu se smatrati potencijalnim obavezama i iste se trebaju iskazati na obavezama Ministarstva. Dospjele obaveze se trebaju knjižiti

u bilansne evidencije, na pripadajuće pozicije, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH (neovisno o plaćanju), članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, dok se potencijalne obaveze mogu se iskazati vanbilansnoj evidenciji, ali se iste moraju i objaviti.

Preporuke:

- **Pravosnažne sudske presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH;**
- **Potrebno je da Komisija za ruralni razvoj, na osnovu prethodno utvrđene blagovremenosti i potpunosti dostavljene dokumentacije, izvrši kontrolu na terenu preostalih neobrađenih zahtjeva aplikanata po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu i nakon utvrđenog činjeničnog stanja u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzme aktivnosti na konačnom rješavanju preostalih zahtjeva aplikanata po navedenom osnovu.**

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 11.01.2016.godine donijelo Plan javnih nabavki za 2016. godinu. Odlukom Ministra imenovana je stalna Komisija za provođenje postupaka javnih nabavki roba, usluga i radova.

Prema prezentovanim podacima, u 2016. godini nakon sedamnaest (17) provedenih postupaka zaključen je za svaki postupak ugovor o javnim nabavkama, u ukupnom iznosu od 208.993 KM. Po osnovu provedenih konkurentskih zahtjeva zaključeno je deset (10) ugovora u iznosu 186.266 KM, a putem direktnog postupka šest (6) ugovora u iznosu 22.727 KM.

U revidiranoj godini Odlukom ministra poništen je jedan postupak iz razloga što nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku, od strane Ureda za razmatranje žalbi nije poništen niti jedan postupak javnih nabavki, u istom periodu od strane ponuđača nije podnesen niti jedan prigovor. Uzorkom je obuhvaćeno pet postupaka koji su provedeni konkurentskim zahtjevom i jedan postupak proveden putem direktnog postupka. Postupci za javne nabavke pokrenuti su u toku 2016. godine a i Ugovori sa odabranim ponuđačima su zaključivani u toku 2016. godine. Ugovor za nabavku računarske opreme zaključen 15.12.2016. godine, Ugovor za nabavku usluga štampanja i distribuciju obrazaca zaključen 01.04.2016. godine, Ugovor za tonere za laserske štampače zaključen 03.05.2016. godine Ugovor o održavanju i popravci motornih vozila zaključen 15.08.2016. godine i ostali zaključeni Ugovori zaključivani su čak i na kraju 2016. godine. S obzirom da su ugovori za pojedine nabavke zaključivani i u drugom polugodištu godine, konstatovano je da provođenje postupaka javne nabavke treba započeti u ranijem periodu.

9. OSTALI NALAZI

9.1 Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi¹⁴ poljoprivredna politika se provodi prema Srednjoročnoj strategiji razvitka poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH. Ista sadrži kratkoročne i srednjoročne ciljeve, mjere, vremenski slijed, nositelje i rokove ostvarenja tih ciljeva u sektoru poljoprivrede i donosi se na razdoblje od pet godina. Ministarstvo utvrđuje i priprema temeljne elemente za izradu poljoprivredne strategije koju, nakon razmatranja i utvrđivanja Vlade FBiH, usvaja Parlament FBiH.

Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2016. godinu i provedbeni propisi za implementaciju istoga, u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, planiraju se na osnovu usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH. Uvidom u Srednjoročnu strategiju razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. – 2019. godina planirana sredstva za 2016. godinu kao i usvojena područja djelovanja i operativni ciljevi nisu implementirani u potpunosti u

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13

Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2016. godinu. Program poticaja za 2016. godinu je odobren u manjem iznosu i sa mjerama koncentriranim na proizvodnju i direktna plaćanja, dok su Strategijom određene i mjere kao što su ruralni razvoj i opće usluge u poljoprivredi.

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH¹⁵ i Uredbom o postupku finansijske konsolidacije privrednih društava u FBiH¹⁶, na prijedlog Ministarstva Vlada FBiH je donijela odluke o finansijskoj konsolidaciji za 3 privatna preduzeća (Mapex d.d. Maglaj, Klas d.d. Sarajevo i Hepok d.d. Mostar) i 1 preduzeće sa učešćem državnog kapitala 90,33% (Agrokomerc d.d. Velika Kladuša).

U skladu sa naprijed navedenim Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o tome redovno, a najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Ministarstvo je u fazi pripreme Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u FBiH u 2016. godini koju treba da dostavi Vladi FBiH na razmatranje. Agrokomerc d.d. Velika Kladuša mjesečno izvještava Ministarstvo o postupku finansijske konsolidacije, dok preostala preduzeća povremeno dostave izvještaje. Također, sva privredna društva nisu postupila u skladu sa navedenom Uredbom i potpisala sporazume sa nadležnim institucijama, a krajnji rok za potpisivanje sporazuma je bio 01.04.2015. godine.

Privredna društva nisu u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke i Sporazuma o finansijskoj konsolidaciji sa povjeriocima, započeli izvršavati sve svoje tekuće finansijske obaveze u skladu sa naprijed navedenim propisima, kako bi se finansijske konsolidacije konkretnog dužnika okončale.

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini (Zeleni Izvještaj) Ministarstvo je zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, koja je isti utvrdila zaključkom i prosljedila Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH razmatrao i usvojio je tek 15.02.2017. godine Informaciju u vezi sa stanjem u oblasti poljoprivrede u FBiH i tzv. „Zeleni izvještaj“ za 2015. godinu. U roku od tri mjeseca Vlada FBiH je dužna da pripremi i dostavi Domu naroda Parlamenta FBiH, materijale za održavanje tematske sjednice Doma naroda o stanju u poljoprivredi. Zeleni izvještaj za 2016. godinu u je u fazi izrade.

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: registri) Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Istim je definisano da korisnici novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrirana su za poljoprivrednu proizvodnju i upisana kao poljoprivredni proizvođači u navedene registre. Značaj upisa u registre je i u osiguranju transparentnosti u trošenju sredstava namijenjenih podrški u poljoprivredi, postepenom usklađivanju sa zahtjevima Europske unije radi korištenja sredstava iz predpristupnih fondova namijenjenih BiH, kao i obavljanju popisa ljudskih potencijala, zemljišta i životinja na poljoprivrednim gazdinstvima, u cilju što racionalnijeg, bržeg i kvalitetnijeg planiranja mjera nadležnih organa za pružanje podrške poljoprivrednog razvoja. Zakonom o novčanim podrškama je propisano da nosilac poljoprivrednog gazdinstva zahtjev za upis u registre podnosi nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i da Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju, te je dužno osigurati tehničke uslove za elektronsko funkcionisanje registra. Od 79 općina 55 je uradilo administrativnu kontrolu unosa podataka na 5% od ukupno unesenih zahtijeva i dostavile rezultat kontrole za 2.266 klijenata. Superkontrola provedena od strane Ministarstva na 286 klijenata za 8 kantona (superkontrola nije vršena za Podrinjski kanton i Kanton 10) od 5% ukupnog broja klijenata. Također, internom kontrolom kroz obradu zahtijeva za plaćanje vršena je kontinuirana kontrola i ispravke podataka u registrima.

Obzirom da se kontrola nije izvršila u svim općinama niti superkontrola u svim kantonima te da su podaci iz registra ulazni podaci za softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi koji se koristi od 2017. godine neophodno je da se sistem provođenja kontrole i samokontrole provodi kontinuirano i za sve korisnike novčanih poticaja.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 52/14

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 70/14

Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Obzirom da je oblast šumarstva zakonski neuređena od 06.12.2011. godine, Ministarstvo je tokom 2014. godine sačinjavalo i dostavljalo Vladi FBiH Informacije o stanju u oblasti šumarstva kao posljedica nepostojanja zakona o šumama i prijedloge za donošenje određenih odluka koje će se primjenjivati do donošenja zakona na nivou Federacije BiH. U cilju hitnog donošenja Zakona o šumama Vlade FBiH je 09.06.2015. godine donijela Zaključak kojim je usvojila Informaciju Ministarstva o stanju u oblasti šumarstva, formirala Radnu grupu i zadužila Ministarstvo da uz pomoć radne grupe i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama što hitnije pripremi tekst Nacrta zakona o šumama. Utvrđen je Prednacrt zakona o šumama i isti dostavljen Vladi FBiH na razmatranje 12.02.2016. godine. Zaključkom od 18.02.2016. godine Vlada FBiH je zadužila Ministarstvo da razmotri primjedbe iznesene u raspravi. Ministarstvo je 12.04.2016. godine održalo Javnu raspravu za Prednacrt zakona o šumama na koji je učestvovalo 37 zainteresiranih strana. Korigovan tekst Prednacrta zakona o šumama nakon implementiranih primjedbi, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH i Javne rasprave, dostavljen je na razmatranje Vladi FBiH. Vlada FBiH je 27.05.2016. godine utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila Nacrt zakona o šumama.

Nacrt zakona o šumama prihvaćen od strane Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i od strane Doma naroda u nastavku 15. sjednice održane 15.12.2016. godine, nakon čega je predlagrač bio zadužen da u roku od 90 dana provede javnu raspravu i izradi Prijedlog zakona o šumama. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je u ime predlagrača zakona, u periodu od 06.02. do 03.03.2017. godine, provelo javne rasprave u svim kantonima, kao i centralnu javnu raspravu 13.03.2017.godine u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine. Prijedlog Zakona o šumama dostavljen je nadležnim institucijama na mišljenje 18.05.2017. godine. **Do okončanja revizije nacrt zakona o šumama nije upućen u proceduru usvajanja.**

Obavljanje poslova iz oblasti voda u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Zakonom o vodama¹⁷ (u daljem tekstu: ZOV) uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a isto obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Izrada Zakona o izmjenama i dopunama ZOV bilo je predviđeno godišnjim Programom rada Ministarstva u kontinuitetu od 2012. do 2015. godine. Vlada FBiH je 22.10.2015. godine zadužila Ministarstvo, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Federalno ministarstvo okoliša i turizma da pristupe formiranju radnih grupa za usklađivanje zakona koji uređuju oblasti prostornog uređenja, zaštite okoliša i upravljanja vodama, svako iz svoje nadležnosti, te da se izrade novi tekstovi zakona svako za svoju oblast s ciljem usklađivanja spomenutih oblasti. Stručna radna grupa Ministarstva je imenovana 01.12.2015. godine i radi na novom Radnom tekstu ZOV-a u svrhu usklađivanja istog sa zakonima o prostornom uređenju i zaštite okoliša. Sektor za vode je pripremio Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama, što je izvršeno dostavljeno Vladi FBiH na razmatranje dana 21. 09.2016. godine. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama dostavljen je nadležnim institucijama na mišljenje 24.05.2017. godine. **Do okončanja revizije prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama nije upućen u proceduru usvajanja.**

Strategija upravljanja vodama FBiH (u daljem tekstu: SUV), u skladu sa članom 24. Zakona o vodama, Parlament FBiH je donio u 2011. godine¹⁸ za period 2010. – 2022. godina. Sastavni dio Strategije je i Akcioni plan za implementaciju sa navedenim ciljevima i mjerama koje treba implementirati po oblastima, odgovornim institucijama za provođenje mjera, planiranim rokovima realizacija mjera, parametrima za ocjenu uspješnosti provođenja mjera i potrebnim ulaganjima za implementaciju. Dinamikom investiranja u planskom periodu 2010. – 2022. godine, predviđeno je da se u prvom četverogodišnjem periodu realizuje 23%, u drugom 37% i trećem 40%. Za prvi četverogodišnji period izrađena je analiza izvršenja Akcionog plana

¹⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 70/06

¹⁸ Strategiju upravljanja vodama za period 2010. – 2022. godina je usvojio Predstavnički dom Parlamenta FBiH 20.10.2010. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH 20.12.2011. godine. Strategija predstavlja osnovni strateško planski dokument u oblasti voda u kome je izvršeno snimanje postojećeg stanja i definisani strateški ciljevi, sa utvrđenim operativnim ciljevima i mjerama za dostizanje tih ciljeva.

Strategije upravljanja vodama FBiH 2010-2022 (SUV), o čemu je pripremljena Informacija za Vladu Federacije BiH sa prijedlogom zaključaka od 20.09.2016. godine i dostavljena Vladi FBiH na razmatranje. Na sjednici dana 22.09.2016. godine Vlada FBiH je razmatrala informaciju i donijela zaključak kojim je zadužila Ministarstvo da:

- da kroz izmjene Zakona o vodama i izmjene Pravilnika o uspostavi i upravljanju informacionim sistemom voda, omogući izradu Centralnog informacionog sistema voda (CISV) u svrhu prikupljanja i obrade podataka, praćenja provođenja planova po pojedinim vodnim direktivama, te da ove aktivnosti koordiniraju sa kantonima;
- Zajedno sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, kroz donošenje Zakona o okolišu i Zakona o vodama, osiguraju obavezu svih nivoa vlasti u FBiH za pripremu, obradu i dostavu podataka o realizaciji strateških dokumenata iz oblasti okoliša i unos potrebnih podataka u Informacioni sistem;
- S ciljem deblokade IPA II sredstava za oblast okoliša, Vlada je zadužila federalna ministarstva nadležna za okoliš, vodoprivredu i finansije da pruže pomoć nadležnim organima na nivou BiH u svrhu hitnog donošenja Strategije aproksimacije na nivou BiH i provedbenih dokumenata entiteta, te osiguraju punu podršku ovim aktivnostima.

U svrhu nastavka implementacije vodnih direktiva Evropske unije, Vlada FBiH se obavezala na kontinuiranu budžetsku podršku u iznosu od 12 miliona KM na godišnjem nivou.

Preporuke:

- **Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima u skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora;**
- **Osigurati izvršenje od strane nadležne institucije kontrolu i superkontrolu unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava s obzirom da su navedeni ulazni podatak u novi softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi.**

9.2 Razvojno – investicijski projekti ministarstva

Planom razvojno – investicijskih projekata u FBiH, koji čine sastavni dio Budžeta FBiH za 2016. godinu, utvrđeni su projekti u nadležnosti Ministarstva, a isti su se finansirali iz kreditnih sredstava, donacija i Budžeta FBiH, odnosno općina. Prema prezentiranim podacima od strane Ministarstva, putem implementacijskih jedinica za realizaciju projekata: Jedinice za šumarstvo PIU, Ureda za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH u 2016. godini, utrošena su sredstva u iznosu od 21.078.510 KM¹⁹. Za projekte iz oblasti voda (Zaštita kvaliteta voda i Upravljanjem slivom Neretve i Trebišnjice), Ministarstvo je formiralo Upravljačke timove od strane uposlenika Agencija za vodno područje rijeke Save i Agencija za vodno područje slivova Jadranskog mora, od strane Sektora za vode Ministarstva se vrši praćenje i koordinacija, a u 2016. godini za implementiranje istih utrošeno je 9.805.938 KM.

Pregled utroška sredstava kroz projekte, sa uporednim pokazateljima u odnosu na ugovorene i planirane iznose finansiranja dajemo u Prilogu V.

Na osnovu podataka navedenih u navedenom pregledu, utvrdili smo da je realizacija projekta u 2016. godini od planiranih 124.167.289 KM izvršeno 30.884.448 KM što je u odnosu na plan 25%, što ukazuje da se planirane aktivnosti u 2016. godini ne odvijaju utvrđenom dinamikom.

Jedinice za implementaciju projekata dostavile su tabelarni pregled sa podacima o izvorima finansiranja, planovima realizacije i izvršenju planova razvojno – investicijskih projekata, koji nisu usklađeni sa podacima iskazanim u Aneksu Budžeta FBiH za 2016. godinu gdje je navedeni plan realizacije za 2016. godinu iznosio 130.078.610 KM a prema podacima Jedinica za implementaciju projekata isti je iznosio 167.127.885 KM.

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH²⁰ predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte

¹⁹ Utrošak sredstava kroz razvojno – investicijske projekte koje realizuju Jedinica za šumarstvo PIU, Ured za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH ne iskazuje se u finansijskim izvještajima Ministarstva.

²⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 106/14

od značaja za Federaciju, koje odobri Vlada FBiH, i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematizovan je Sektor za upravljanje projektima u čijem sastavu se nalaze tri implementacijske jedinice: PIU šumarstva, Ured za koordinaciju projekata za razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja (PCU) i Jedinica za upravljanje projektom „Snabdijevanja vodom i sanitacija u FBiH“ (WATSAN). Međutim isti, kao i prethodne godine, nije implementiran u dijelu inkorporiranja rada navedene dvije Jedinice za implementaciju projekata (PIU-a i PCU-a) u rad Ministarstva. Utvrdili smo da su jedinice za implementaciju projekata Ministarstvu dostavljali IP obrasce, ali nije prezentirana dokumentacija koja bi mogla potvrditi da je Ministarstvo vršilo koordinaciju, praćenje i izvještavanje o implementaciji određenog broja tekućih projekata koji se realiziraju u okviru jedinica za implementaciju projekata, koji su Planom razvojno investicionih projekata razvrstani u resor Ministarstva. Također, ne možemo potvrditi da Ministarstvo, projekte od značaja za Federaciju implementira putem organizacione jedinice u svom sastavu, odnosno da upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH.

Ministarstvo je u 2011. godini formiralo Jedinicu za rukovođenje projektom (PMU), dok su unutar općina koje učestvuju u projektu formirani Timovi za implementiranje potprojekata (PIT-ovi) koji su odgovorni za njihovo implementiranje. Sistematizovana radna mjesta u navedenoj Jedinici (četiri) još uvijek nisu popunjena. Za rukovođenje projektom Ministar je 06.05.2015. godine imenovao pomoćnicu ministra u organizacionoj jedinici Sektora za vode da privremeno, do okončanja zakonom propisane procedure, obavlja poslove rukovođenja ovom jedinicom.

Projekat **Unapređenje uvjeta života na selu RLDP** završen je 30.06.2016. godine a završni izvještaj je sačinjen tek 27.12.2016. godine i isti dostavljen Ministarstvu 20.03.2017. godine. **Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su u skladu s Instrukcijom kojom se utvrđuje metodologija za prenos nabavljenih stalnih sredstava i izvršenih radova krajnjim korisnicima i podnošenje završnog izvještaja o završetku projekta²¹ sačinjeni završni izvještaji o završenim projektima i dostavljeni Federalnom ministarstvu financija i Vladi FBiH.**

Iz prezentirane dokumentacije vezano za uspostavljanje knjigovodstvenih evidencija i sačinjavanje finansijskih izvještaja o implementaciji i realizaciji razvojno–investicionih projekata, ne može se potvrditi da su isti uspostavljeni i sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i ostalim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju donesenim od strane Vlade FBiH. Postojeća knjigovodstvena evidencija koja se vodi u Sektoru za realizaciju projekata, vezano za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinog račun Trezora FBiH, ne daje realnu sliku o utrošku kako budžetskih, tako i kreditnih sredstava, obzirom da se nije vodila u skladu sa naprijed navedenim zakonskim i ostalim propisima. Također, nisu prezentirani finansijski izvještaji, koji su se trebali sačinuti u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Obzirom na naprijed navedeno, Ministarstvo nije uspostavilo odgovarajuće knjigovodstvene evidencije i sačinilo finansijski izvještaj za razvojno-investicione projekte, za koje su nadležni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i ostalim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju donesenim od strane Vlade FBiH.

Projekat „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA), završen je u 2008. godini. Nakon završetka projekta ostala je aktivna kreditna linija plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama) u visini od 12.637.755 KM, koja su se trebala na revolving osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima koji se odnose na poljoprivredu. Međutim u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, Ured za koordinaciju projekata (PCU) je u 2013. godini a zatim i u 2014. godini podnio Inicijativu za raskid Ugovora i povrat cjelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovoreni uslovi od strane sljedećih banaka i MKO-a: Unicredit banka d.d. Sarajevo, Intesa San Paolo banka d.d. Sarajevo, Volksbanka d.d. Sarajevo, Pro credit banka d.d. Sarajevo i MKO „PRIZMA MIKRO“ Sarajevo. Prezentirano je da

²¹ „Sl. novine FBiH“ br. 111/12

mikrokreditne organizacije i banke uglavnom prihvataju inicijativu o raskidu Ugovora, ali do okončanja revizije nije bilo daljih aktivnosti i nije prezentirano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat sredstava.

Projekat „Mala komercijalna poljoprivreda“ završen je u 2009. godini, a isti je implementiran od strane Jedinice za implementaciju projekata Ministarstva - PIU-a za šumarstvo (10.421.709 KM). Nakon završetka ostala je aktivna kreditna linija kod Nove banke d.d. Banja Luka, putem koje je u vidu kredita za oblast poljoprivrede, plasirano 1.823.993 EUR-a na revolving osnovi (korisnici mikrokreditne organizacije SUNRISE i EKI). Iako je Subsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i navedene banke bilo predviđeno, nakon završetka projekta, što je konstatujemo već šestu godinu, PIU šumarstva nije prenio svoje obaveze u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Do okončanja revizije nije bilo daljih aktivnosti i nije prezentirano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat sredstava, niti možemo potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.

Preporuke:

- *Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH;*
- *Dosljedno poštivati odredbe zakonskih i ostalih propisa vezano za uspostavljanje knjigovodstvene evidencije, sačinjavanje finansijskih izvještaja i godišnjeg obračuna utroška sredstava razvojno-investicijskih projekata;*
- *U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u dijelu: iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora; dogovoriti način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata i osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija iz razvojno-investicijskih projekata kako bi se obezbijedilo redovno mjesečno izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene;*
- *Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.*

10. KOMENTAR

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva se u ostavljenom roku očitovalo dopisom broj 13-14-1085-1/17 od 25.05.2017. godine na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2016. godinu. U očitovanju su navedena neslaganja za date nalaze koji se odnose na: primjenu člana 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju i realizaciju Poticaja za veterinarstvo, dok su za određeni broj preporuka prezentirane informacije o preduzetim aktivnostima na rješavanju istih u 2017. godini. Za dio nalaza obrazloženja i komentare su prihvaćeni jer je priložena adekvatna obrazloženja i priloženu relevantnu dokumentaciju, ali ista nije uticala na izmjenu nalaza revizora u dijelu izrade Zakona o šumama i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama, te izvršenja kontrole i samokontrole na registru klijenta i registru poljoprivrednih gazdinstava.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju
institucija FBiH

Mirsada Janjoš, dipl.oec

Tim za reviziju:

Azra Džeko, dipl.oec - Vođa tima

Adija Babić, dipl.oec - Član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2016. godinu					
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI					
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)					
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0		
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu					
3. Porezi na plaću i radnu snagu					
4. Porez na imovinu					
5. Domaći porezi na dobra i usluge					
6. Porez na dohodak					
7. Prihodi od indirektnih poreza					
8. Ostali porezi					
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	0	0		
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine					
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi					
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)					
Neplanirane uplate –prihodi					
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)					
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					

	II. RASHODI (od 1 do 7)	75.638.499	73.833.666	69.911.393	-443.967	98%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.901.605	2.661.432	2.822.550	-240.173	92%
	Bruto plaće i naknade plaća	2.539.057	2.335.263	2.481.577	-203.794	92%
	Naknade troškova zaposlenih	362.548	326.169	340.973	-36.379	90%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	291.031	252.353	260.566	-38.678	87%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	690.936	517.010	447.739	-173.926	75%
	Putni troškovi	65.392	40.113	46.519	-25.279	61%
	Izdaci za energiju	0	0	0	0	
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	114.998	90.947	98.733	-24.051	79%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	71.800	50.077	66.813	-21.723	70%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	39.435	21.204	29.947	-18.231	54%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	2.000	0	0	-2.000	0%
	Izdaci za tekuće održavanje	51.000	18.768	13.218	-32.232	37%
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	21.900	12.711	13.847	-9.189	58%
	Ugovorene i druge posebne usluge	324.411	283.190	178.662	-41.221	87%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	71.651.927	70.402.871	66.380.538	-1.249.056	98%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	1.000.000	0	0	-1.000.000	0%
	Tekući transferi pojedincima	20.000	17.169	14.601	-2.831	86%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
	Subvencije javnim preduzećima			2.441	0	
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	70.448.327	70.203.496	66.363.496	-244.831	100%
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	183.600	182.206	0	-1.394	99%
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	103.000			-103.000	0%
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-75.638.499	-73.833.666	-69.911.393	1.804.833	98%
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	20.000	39.681	6.225	19.681	198%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	20.000	26.402	6.225	6.402	132%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		13.279		13.279	
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	20.000	39.681	6.225	19.681	198%
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-75.658.499	-73.873.347	-69.917.618	1.785.152	98%
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0		

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0		
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	0	0	0		
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0		
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0		
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	0	0	0		
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-75.658.499	-73.873.347	-69.917.618	1.785.152	98%

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu odobrilo dana 28.02.2017. godine

Šemsudin Dedić, Ministar

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva			
Opis	31.12.2016.	31.12.2015.	Procentat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	20.461.434	33.489.067	61%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	2.374	532	446%
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	92.720	2.480.243	4%
4. Kratkoročni plasmani			
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	20.366.340	31.008.292	66%
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja			
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.315.774	1.350.559	97%
9. Stalna sredstva	2.703.299	2.544.513	106%
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.387.525	1.193.954	116%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	1.315.774	1.350.559	97%
12. Dugoročni plasmani			
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	
15. Vrijednosni papiri			
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
18. Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	21.777.208	34.839.626	63%

II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	20.461.434	33.489.067	61%
19. Kratkoročne tekuće obaveze	18.872.353	29.590.061	64%
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema zaposlenicima	233.340	242.622	96%
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24. Kratkoročna razgraničenja	1.355.741	3.656.384	37%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	1.315.774	1.350.559	97%
28. Izvori stalnih sredstava	1.315.774	1.350.559	97%
29. Ostali izvori sredstava			
30. Izvori sredstava rezervi			
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	21.777.208	34.839.626	63%

Na poziciji „Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 28.02.2017. godine.

Šemsudin Dedić, Ministar

**V PRILOG
RAZVOJNO – INVESTICIJSKI PROJEKTI**

Pregled utroška sredstava razvojno-investicionih projekta									
Implementator	Rb	Naziv projekta	Izvor finansiranja	Ugovoreni iznos finansiranja	Realizacija do 01.01.2016. godine	Plan realizacije u 2016. godini	Realizovano u 2016. godini	Ukupno realizovano do 31.12.2016.	
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	1.	Projekat vodosnabdijevanja i sanitacija u FBiH - WATSAN FBiH	Kredit	109.403.413	9.096.094	47.707.929	4.964.754	14.060.848	
			Grant	27.771.143	18.426.459	9.344.686	1.140.267	19.566.726	
			Budžet općina	101.225.436	47.621.890	7.330.683	0	47.621.890	
			Budžet FBiH	32.710.103	0	8.156.707	319.402	319.402	
I. UKUPNO FMPVŠ				271.110.095	75.144.443	72.540.005	6.424.423	81.568.866	
Ured za koordinaciju (PCU)	2.	Unapređenje uvjeta života na selu IFAD 772BA	IFAD kredit	7.417.600	5.719.360	1.654.569	1.654.569	7.373.929	
			OFID kredit	9.120.000	8.127.382	1.666.053	1.666.053	9.793.435	
			Budžet FBiH	2.690.400	551.925	234.162	234.162	786.087	
			Ukupno	18.430.000	14.398.667	3.554.784	3.554.784	17.953.451	
	3.	Projekat razvoja ruralnog poslovanja (RBDP) IFAD I-895-BA	IFAD kredit	10.906.000	0	4.362.400	561.082	561.082	
			IFAD grant	659.150	0	263.600	42.250	42.250	
			OPEC Kredit	9.338.960	0	2.356.560	0	0	
			Budžet FBiH	2.780.000	0	1.112.000	41.593	41.593	
			Ukupno	23.684.110	0	8.094.560	644.925	644.925	
	II. UKUPNO PCU				42.114.110	14.398.667	11.649.344	4.199.709	18.598.376
Jedinice za šumarstvo PIU	4.	Projekat održivog upravljanja šumama i krajolikom - SFLMP	Grant	4.809.120	404.342	1.557.858	352.245	756.587	
			Budžet FBiH	92.805	5	0	47	52	
			Ukupno	4.901.925	404.347	1.557.858	352.292	756.639	
	5.	Projekat zaštite od poplava Drine - Drina FPP	Kredit	15.467.012	356.809	9.733.448	6.354.297	6.711.106	
			Budžet FBiH	359.595	5	0	15	20	
			Ukupno	15.826.607	356.814	9.733.448	6.354.312	6.711.126	
	6.	Poljoprivreda i ruralni razvoj ARDP	Kredit	15.817.247	14.805.583	3.071.917	1.011.664	15.817.247	
			Grant	4.325.478	4.325.478	0	0	4.325.478	
			Budžet FBiH	4.072.491	3.403.492	479.220	668.999	4.072.491	
			Ukupno	24.215.216	22.534.553	3.551.137	1.680.663	24.215.216	
	7.	Projekat hitnog oporavka od poplava - FERP	Kredit	77.190.000	11.588.992	42.960.596	34.894.023	46.483.015	
			Budžet FBiH	1.041.759	0	0	30	30	
			Ukupno	78.231.759	11.588.992	42.960.596	34.894.053	46.483.045	
	8.	Projekat razvoja navodnjavanja	Kredit	31.445.001	5.433.137	10.029.842	1.757.044	7.190.181	
			Budžet FBiH	4.716.748	958.699	1.504.612	310.067	1.268.766	
			Ukupno	36.161.749	6.391.836	11.534.454	2.067.111	8.458.947	
	III. Ukupno PIU				81.105.497	29.687.550	69.337.493	10.454.378	40.141.928
	Agencija za vodno područje rijeke Save i Agencija za vodno područje slivova Jadranskog mora	8.	GEF – Neretva i Trebišnjica	Grant	4.545.271	0	0	0	0
Budžet FBiH				625.267	429.251	130.000	40.000	469.251	
Ukupno				5.170.538	429.251	130.000	40.000	469.251	
10		GEF – Zaštita kvaliteta voda	Grant	37.220.000	24.865.948	11.536.025	9.184.479	34.050.427	
			Budžet FBiH	7.170.000	5.056.900	1.935.018	581.459	5.638.359	
			Ukupno	44.390.000	29.922.848	13.471.043	9.765.938	39.688.786	
IV. Ukupno Agencije za vodno područje				49.560.538	30.352.099	13.601.043	9.805.938	40.158.037	
Ukupno I+II+III+IV				443.890.240	149.582.759	167.127.885	30.884.448	180.467.207	